

Міністерство науки і освіти
України
Сумський державний
університет
Кафедра мовної підготовки
іноземних громадян

Co-funded by
the European Union

МАТЕРІАЛИ

VII Всеукраїнської науково-практичної студентської онлайн-конференції «НАУКОВА СПІЛЬНОТА СТУДЕНТІВ XXI СТОЛІТТЯ»

24-25 квітня 2024 року

Суми-2024

УДК: 81'243:37(063)(0.034)

НЗ4

Редакційна колегія:

Сидоренко Ольга Павлівна – кандидат педагогічних наук,
доцент, завідувач кафедри мовної підготовки іноземних громадян
Сумського державного університету;

Біденко Лариса Валентинівна – кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри мовної підготовки іноземних громадян Сумського
державного університету;

Левенок Інна Сергіївна – доктор філософії з педагогічних наук,
старший викладач кафедри мовної підготовки іноземних громадян
Сумського державного університету

НЗ4 **Наукова** спільнота студентів XXI століття : матеріали
VII Всеукраїнської науково-практичної студентської
онлайн-конференції /упоряд. О. П. Сидоренко, Л. В.
Біденко, І. С. Левенок. – Суми : Сумський державний
університет, 2024. – 138 с.

Матеріали містять тексти доповідей учасників VII Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції «Наукова спільнота студентів XXI століття». Досліджуються проблеми впровадження інноваційних методів навчання української мови як іноземної, формування мовної особистості в новому полікультурному просторі (проблеми адаптації, діалог культур, формування поліетнічної толерантності), застосування нових технологій у процесі викладання загальноосвітніх дисциплін на підготовчому відділенні для іноземних студентів.

УДК: 81'243:37(063)(0.034)

© Колектив авторів, 2024
© Сумський державний університет, 2024

3. United Nations World Commission on Environment and Development, ed. *Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future*. Oxford: Oxford University Press, 1987.

Р. Ешанкулов, студент ІН-04, Туркменістан
Н.А. Пилипенко-Фріцак, викладач
м. Суми, Сумський державний університет

МОЖЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК КОНСОЛІДУЮЧОГО ФАКТОРУ УКРАЇНСТВА

Мова являє собою центральний елемент національної ідентичності [6], є гарантом цілісності держави. Українська мова, як і будь-яка інша мова, є живим організмом, який розвивається, змінюється, адаптується до сучасних реалій та потреб спільноти, яка її використовує. Водночас, українська мова є незмінним підґрунтям, на якому тримається національна ідентичність [4], культура та історія українського народу. Саме українська мова відіграє ключову роль у

процесі консолідації суспільства [1; 2, 121-148], особливо в умовах, коли Україна проходить через значні випробування і виклики, прагнучи зберегти свою державність та незалежність.

Актуальність дослідження. В умовах глобалізації та зростаючого впливу інформаційних технологій актуальність дослідження можливостей української мови як консолідуючого фактору українства набуває особливого значення. Українська мова виступає не лише як засіб спілкування, але й як важливий елемент національної ідентичності, що об'єднує українське суспільство. В контексті сучасних викликів, таких як зовнішня агресія, політичні та соціальні зміни, роль мови у зміцненні національної єдності та самобутності стає особливо важливою.

Мета дослідження. Метою дослідження є аналіз та оцінка ролі української мови у консолідації українського народу, зміцненні національної ідентичності та культури. Дослідження спрямоване на виявлення шляхів та механізмів, за допомогою яких

українська мова може сприяти об'єднанню українців навколо спільних цінностей та ідей, незалежно від їхнього місця проживання, соціального статусу, релігійних уподобань.

В умовах сучасних викликів, включаючи зовнішню агресію та спроби дестабілізації українського суспільства, українська мова виступає як важливий чинник національної безпеки та засіб консолідації громадян навколо спільних цінностей та ідеалів [3]. Її роль у формуванні національної свідомості та підтримці ідеї державності є безперечною. Розвиток і функціонування української як єдинодержавної мови, високий рівень національної ідентичності формують цілісність держави [5].

Проведене дослідження дає підстави серед можливостей української мови як консолідуючого фактору українства зазначити наступні чинники:

Мова як засіб культурної самобутності.
Українська мова зберігає унікальну культурну, історичну та духовну спадщину українського народу,

сприяє збереженню його самобутності та неповторності на міжнародній арені.

Мова як інструмент соціальної інтеграції.

Широке використання української мови в освіті, ЗМІ, культурі та державному управлінні є ключовим для забезпечення соціальної інтеграції та підтримки взаєморозуміння між різними регіонами України.

Мова як засіб комунікації. У контексті глобалізації та міжнародної інтеграції, українська мова є важливим засобом комунікації не тільки в межах країни, а й на міжнародній арені. Вона відкриває для українців можливість представляти свою країну за кордоном, ділитися власною культурою, історією та досягненнями. Таким чином, мова стає потужним інструментом міжнародного спілкування та культурного обміну.

Мова як фактор національної безпеки. У сучасному світі, де інформаційний простір стає ареною для різноманітних конфліктів, збереження та розвиток української мови набуває особливого значення як

фактор національної безпеки. Мова є потужним засобом консолідації суспільства, здатним об'єднувати людей навколо спільних ідей, цінностей та цілей, створюючи міцний фундамент для протистояння зовнішнім загрозам та викликам. У контексті зовнішніх загроз та спроб дестабілізувати українське суспільство, українська мова виступає як важливий засіб консолідації громадян та захисту національних інтересів.

Мова як фактор міжнародного визнання. Активне використання української мови на міжнародному рівні, включаючи науку, культуру та дипломатію, підвищує міжнародний авторитет України та сприяє кращому розумінню та повазі до українського народу.

Мова як носій культурних цінностей. Українська мова є втіленням багатовікової історії, культури, традицій та цінностей українського народу. Вона зберігає в собі не тільки слова, а й смисли, які передаються з покоління в покоління, стаючи міцним

зв'язком між минулим, сучасним і майбутнім. Вивчення та використання української мови дозволяє не тільки краще зрозуміти власну історію та культуру, а й сприяє збереженню національної самобутності.

Українська мова зберігає в собі вікові традиції, історію та культуру українського народу. Вона є невід'ємною частиною української духовності, символом непереможності та волелюбності нашого народу. Активне використання української мови в освіті, культурі, ЗМІ та державному управлінні сприяє не тільки підтримці та розвитку національної культури, але й зміцненню соціальної єдності та інтеграції різних регіонів країни. Подальший розвиток та зміцнення мовної політики в Україні з метою забезпечення всеосяжного використання української мови як важливого чинника національної єдності та ідентичності є нагальною необхідністю.

Висновки. У сучасному світі, де глобалізаційні процеси набувають все більшої динаміки, збереження національної ідентичності стає особливо актуальним

завданням для багатьох народів. У цьому контексті українська мова виступає не лише як засіб спілкування, але й як фундамент, на якому тримається українська національна ідентичність, єдність та культурна самобутність. Дослідження підтвердило, що українська мова відіграє ключову роль у формуванні та підтримці української національної ідентичності. Встановлено, що мова слугує важливим засобом збереження культурної спадщини, історії та традицій українського народу. Крім того, українська мова сприяє зміцненню суспільної єдності, створюючи спільний інформаційний та культурний простір для всіх громадян України. Активізація використання української мови в освіті, медіа, літературі та інших сферах життя сприяє підвищенню її престижу та розширенню сфери використання.

Перспективи подальших досліджень. На основі отриманих висновків важливо продовжити дослідження у сфері розвитку української мови, зосередившись на вивченні ефективних механізмів інтеграції мовної

політики у різні аспекти суспільного життя. Ключовими напрямками подальших досліджень є аналіз міжнародного досвіду з підтримки національних мов, розробка новітніх освітніх програм для вивчення української мови, а також створення умов для її широкого використання у міжнародному комунікативному просторі.

Список використаних джерел

1. Білецький В., Радчук В. Мова як чинник консолідації сучасного українського суспільства у націю.<https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/823f8193-57f0-4430-9b02-d5dca4357d36/content>.
2. Етнополітичні чинники консолідації сучасного українського суспільства. Київ: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. 2020. 336 с.
3. Кобрин В. Державна мова як чинник (форма) консолідації української нації: історичні парадокси та новітні тенденції. *Український часопис*

конституційного права. 2023. № 2 (27). С. 26-38.

4. Михальова Д. Є. Мова як консолідуючий фактор нації. *Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених, курсантів та студентів* : тези доповіді Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Вінниця, 17 травн. 2023 р. Вінниця : ХНУВС, 2023. С. 360-362.

5. Ревуцька С. Мова як складова національної ідентичності у контексті нацбезпеки. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Філологія*. 2022. № 3 (5). С. 30-37.

6. Language and Traditions Are Considered Central to National Identity. Pew Research Center. January 18, 2024. <https://www.pewresearch.org/global/2024/01/18/language-and-traditions-are-considered-central-to-national-identity/> (дата звернення: 18. 04. 2024).